

ingen udi Verden det ringeste i Penge og Penges Værdi enten selv haver givet eller ved andre til saadant Brug haver ladet give eller offerere, ikke heller udlovet noget under hvad Prætext det endog kunde være, derfor at give, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.“ Denne Simonied vilde paagældende Præst paa ingen Maade kunne underskrive. Jeg siger, at dette er en højst uheldig Maade, hvorpaa Ministeriet har besat dette Embede, det er en uværdig Maade, og jeg vil haabe, det ingen Sinde skal gentages. Kultusministeriet maa vaage over, ikke blot det enkelte Embedes Besættelse, men ogsaa over, at Besættelsen af kirkelige Embeder overhovedet foregaar paa en saadan Maade, at der derved sikres Tilgang af dygtige, begavede Kræfter, men en nødvendig Betingelse derfor er, at Embedsbesættelser foregaa paa en retfærdig Maade og ikke ske efter rent personlige Bekendtskabsforhold. Det skulde dog nødvendig være forbeholdt en Minister i Begyndelsen af det 20de Aarhundrede at indlade sig paa en saadan Embedsbesættelse, der med Rette har vakt Indignation Landet over.

Jeg ønsker dernæst at spørge den ærede Minister, hvorfor han ved Besættelsen af Skolelærerembeder og Overlærerembeder retter Forespørgsler rundt omkring og lader komme Indstillinger fra de paagældende Myndigheder — ja, det er naturligvis en demokratisk Foranstaltning overfor det kommunale Selvstyre —, naar den ærede Minister i saa høj Grad, som han gør, overser disse Indstillinger og handler paa en Maade, hvor der unægtelig er et meget stærkt Skær af, at det er ganske andre Hensyn end Skolens Tary, der ere de bestemmende. Den ærede Minister har jo saaledes i Aalborg med Hensyn til Skolelærerembedets Besættelse anmodet om en Indstilling, og han har faaet den saa fyldigt, at Byraadet enstemmigt har indstillet ikke mindre end 8 Mand, af hvilke den første tilmed var anset for en udmærket Skolemand, havde Udmærkelse til Skolelærerembedseksamen, Udmærkelse til Filosofikum og havde gennemgaaet Statens etaarige Kursus. Men ingen af disse 8 Mand fandt Naade for den ærede Ministers Øjne; han valgte tværtimod en Mand, som var den eneste af de 28 Ansøgere, mod hvilken der forelaa en positiv Udtalelse, idet nemlig et Forsøg paa at faa denne Mand med blev nedstemt baade i Skolekommissionen, Skoleudvalget og Byraadet.

Men denne Mand fandt Naade for Ministerens Øjne. Den ærede Minister har i sin Haand at indstille til Kongen, hvem han vil. Men det er at føre de kommunale Autoriteter lidt bag Lyset, naar man bærer sig ad paa denne Maade. Denne Ansættelse er himmelraabende, den er slem i Nakskov, men denne er himmelraabende.

Den Sag, jeg dernæst vil omtale, hører vel under Indenrigsministeriet, men jeg omtaler den her, fordi den er foregaaet, medens den nuværende Kultusminister var Indenrigsminister. Indenrigsministeriet har udvirket en kgl. Resolution, ved hvilken der er givet en Mand, Groserer Bernburg, en Koncession paa 20 Aar paa Mineralbrud oppe i Grønland. Der er det mærkelige ved denne Koncession, i alt Fald forekommer det mig mærkeligt, at den findes ikke i Ministerialtidende, som vi jo have blandt andet her i Rigsdagen, men den er trykt i noget, der hedder „Meddelelser fra Direktoratet for den kgl. grønlandske Handel“, og som ikke findes her paa Rigsdagens Bibliotek. Men det er dog bedst at drage denne Koncession lidt frem for Dagens Lys. Det er interessant at se denne Koncession paa Baggrund af den Koncession, der er givet en anden Koncessionshaver, nemlig Kryolitselskabet. Der er nemlig stor Forskel paa den Maade, hvorpaa man i gamle Dage kunde erhverve Koncession, og nu. Men, som det blev sagt i Gaar, der var noget mere storslaaet ved Højre, end der er nu om Stunder — hos Venstre, maa jeg dog tilføje. Den Gang Kryolitselskabet for 50 Aar siden begyndte, var der adskillige Vanskeligheder. Da det ønskede at udnytte Kryoliten, blev det tilladt at sejle en Gang derop og faa en lille Ladning. De to følgende Aar, i 1857 og 1858, fik de Lov til at bryde højst 4 Ladninger om Aaret, men de vare forpligtede til at bryde mindst een Ladning; og tage den hjem, og vel at mærke, paa Betingelse af, at de leverede til Staten 12 pCt. af den Kryolit, de førte med hjem, altsaa 12 pCt. Brutto. Staten solgte den Gang den Kryolit. Saa fik de i 1859 en Koncession paa 5 Aar til at bryde i ubegrænset Omfang, og et Par Aar efter en Koncession paa 10 Aar; senere blev den forlænget paa 10 Aar, og sidst er den forlænget paa 20 Aar. Men allerede i Begyndelsen af 60erne skulde Selskabet afgive 20 pCt. til Staten. I Begyndelsen blev det fastslaaet saaledes, at man skulde levere til Staten $\frac{1}{5}$ af den Ladning, som blev ført hjem,